

MATOUŠ

ČÍSLO 75

VÁNOCE 2011



Občasník farního společenství Fryšavy a Sněžného.



Ježíš Kristus přichází proto,
aby nás osvobodil od zla,
které máme v sobě,
i od zla, které přichází zvenku.

Aby posílil všechno, co je v nás dobré,
a my se tak stávali jeho slávou.

Aby potěšil všechny nešťastné
a dal jim novou naději.

Aby nás vyvedl ze všech špatných závislostí,
do kterých jsme se dostali,
a aby nám odpustil naše selhání.

Aby se nám dal nalézt jako ten,
který chce naše dobro.

Aby nám dal zakusit radost
stát se jako on obdarováním druhých.

Ježíš Kristus přišel, aby nás ujistil, že nás má Bůh rád, že u něho – na rozdíl od nás lidí – neexistuje nikdo odstrčený, osamocený, nemilovaný... A to je vlastně důvod vánoční radosti a kořen téměř všech věcí, které se o Vánocích staly zvykem a tradicí.

*Ať Pán naplňuje vaše srdce.
Za to se modlím a k tomu vám žehnám.*

Brno, Vánoce 2011

*Vojtěch Cikrle
biskup brněnský*

Kdykoliv přicházíme k jesličkám, žasneme, jak je možné, že Ten, který stvořil úplně všechno v tomto vesmíru, Ten, který je První hybatel, se nám dává a to ještě v podobě malého dítěte. Tato skutečnost nás každý rok znovu a znovu naplňuje nesmírnou radostí a vnitřním rozechvěním. Tuto radost, kterou čerpáme u jesliček, donesme do svých domovů, rodin, ale i do škol, zaměstnání, všude tam, kde zrovna budeme. Ať jsme touto radostí naplněni a přímo přetékáme a tak tuto radost také předáváme druhým.

P. Jiří Janoušek, farář

ADVENT – A CO DÁL?

Tak jsme prošli celým adventem a stojíme na prahu Vánoc. Ještě dříve, než letošní advent nenávratně zmizí v minulosti a než nás pohltí vánoční radost, najděme si chvíli času na takovou malou vnitřní inventuru.

Jak jsme vlastně letos ten svůj advent naplnili? Podařilo se nám snížit nějakou tu svou horu nebo zasypat nějaké to údolí? Zbavili jsme cestu do svého srdce aspoň nějakých překážek? Kolik na ní zbylo kopců pýchy a namyšlenosti, propastí lhostejnosti, kamenů lži a přetvářky? Nenosíme snad na srdci stále ještě cedulku „pro tebe nejsem doma“? Pokud by ty naše cesty k lidem a k Bohu potřebovali ještě trochu péče (a to asi potřebují), nečekejme na příští advent – je to totiž práce na celý rok a vlastně na celý život.

Takže až na Štědrý den bude ten letošní advent plynule přecházet do vánočních svátků, neskládejme zbraně do klína a začněme si dělat náskok na ten advent příští...

H.H.

CESTA DO BETLÉMA

V našem kostele nebývá půlnoční o půlnoci, bývá už večer, a tak když nás děti prosily, aby s námi mohly jít „na půlnoční“ do kostela, nakonec jsme souhlasili.

I když je u nás velká zima, hluboké závěje a z naší samoty se musí jít dost dlouho, řekl jsem si, proč ne.

Vzali jsme s manželkou sánky a posadili na ně děti, vyrazili jsme.

K Vánocům patří společné chvíle, patří k nim poezie... a koneckonců čtyřleté a tříleté dítě si už mohou z takové cesty ve tmě na půlnoční odnést možná vzpomínky... vytrvají v nich a budou jim prosvěcovat pozdější léta.

Děti byly zachumlané až až. Až pod bradičky.

A nad šálkami, kožíšky jim svítily nadšeně oči.

Cestou jsme viděli světla vesniček v dálce, sněžilo, mírně, ale vytrvale, jako by kolem nás chystali andělé nejhezčí vánoční kulisy.

Vyprávěli jsme už kolik dní předem dětem o Ježíškovi, jak se narodil a jak ležel v jesličkách.

A vyprávěli jsme jim o jesličkách, které staví pan farář s kostelníkem každý rok v našem kostele.

Bylo to poprvé, co jsme se rozhodli strávit Vánoce na chalupě, a tak se děti už moc těšily.

Když jsme dotáhli sáňky ke kostelu, vyndaly děti z pod kabátků hračky. Plyšového pejska. Starého cínového vojáčka. Každý si nesl na půlnoční svou oblíbenou hračku. Ani jsme o tom, že si hračky vzaly, nevěděli.

„V kostele si nemůžete hrát“, napomenula děti manželka.

Pohlédly na ni udiveně.

Jako by tohle už nevěděly...

„To neseme Ježíškovi...“

„Aby si měl v jesličkách s čím hrát...“

Žasl jsem.

Plyšový pejsek i starý cínový vojáček, jezdec na dragounském koni, to byly jejich nejmilejší hračky. A ony jsou ochotny je přinést Ježíškovi.

Bylo ještě trochu času, zaskočili jsme ke knězi, příteli, na faru, vypili jsme čaj.

A děti mu ukázali dárky pro Ježíška.

A páter Jan vzal ještě přede mší obě děti i s námi do kostela, aby ukázal jesličky, které se tu už kdovíkolik pokolení o každých Vánocích stavějí. A vzal od dětí plyšového pejska i cínového vojáčka, položil je Ježíškovi do jesliček.

Děti byly uchvácené.

„Měli bychom si rozmyslet, co dáme Ježíškovi letos do jesliček my,“ řekl páter Jan.

Pohlédli jsme na sebe ve svitu vánočních svící. Chvíli jsme uvažovali.

Kněz zřejmě vybíral, jaké předsevzetí on položí do jesliček.

Mne to moje napadlo po chvíli.

Manželka se na mě usmála a já poznal, že i ona ví, co položí do jesliček.

Po Vánocích kněz poslal dárky, které Ježíšek měl v jesličkách, zase zpátky dětem.

Přidal jim ještě nějaké cukroví, které hospodyně napekla. Aby také něco měly za ty dárky Ježíškovi.

Bylo to symbolické. Když člověk donese do Betléma, neztrácí to a dostává vlastně ještě o hodně víc.

A od té doby si navykáme nosit každý rok něco do jesliček.

Děti jsou už velké. Každý rok, když se sejdem na vánoční mši v našem kostele, přinášíme v duchu dárky.

Už to není plyšový pes, už to není cínový vojáček.

Jen se snažíme, aby to bylo to nejlepší, co bychom mohli dát, ty nejlepší duchovní dárky.

A tak se nám ta dávná cesta na půlnoční vyplatila...

Byla to pro nás opravdová cesta do Betléma, cesta za Pánem darů.

A my už dobře víme za ta léta, že čím větší dar člověk do Betléma donese, tím větší dar si z Betléma odnese.

Andělé nás neopouštějí, Eduard Martin

JEZULÁTKO ZMIZELO...

Misionářská stanice Kifungilo leží v pohoří Usambara v Africe. Žila jsem tam šest let, vyučovala jsem sirotky a starala jsem se o ně jako matka dětské vesničky.

Prosinec patří v této oblasti k měsícům, kdy je největší horko. Byly Vánoce a naše děti nemohly odjet domů. Neměly už žádné rodiče nebo je jejich rodiče prostě nechtěli vidět.

Jako každoročně jsme dětem připravili pěknou slavnost – a k tomu patří stavění našich jesliček. Nejhezčí místo v kapli byl výklenek nedaleko bočních dveří. Tam stáli pod opravdovými palmami Maria a Josef, pastýři s ovce a uprostřed leželo Jezulátko. Děti pozorovaly jesličky užaslýma

očima: Willi, Peter Ndogo, Josef Babu a Lela. Zpívaly své písně. Na příklad: „Lalla kitoto cha mbingu.“ To znamená: Spi dítě z nebe.

Všichni jsme chtěli, aby se Božské dítě u nás cítilo příjemně a vítané. Naše děti přece dobře věděly, jak tvrdý osud má člověk, kterého nikdo nechce. Po obědě Štědrého dne, když jsme jesličky postavili, pražilo na malou vesničku tropické slunce. Mnozí z nás šli ještě z kaple domů. V pět hodin jsme šli na pobožnost do kostela a navštívili jsme samozřejmě v kapli naše jesličky. Ale jaké nás čekalo zděšení! Jezulátko tam neleželo! Zmizelo.

Co teď? Chtěli nás pozlobit kolemjdoucí nekřesťané nebo děti islámského učitele? Ani naše děti neměly tušení, co se s Jezulátkem mohlo stát. V tom jsme ale zjistili, že mezi námi chybí Lela, citlivé sedmileté děvčátko s otevřeným srdcem. Hledali jsme ji po celé vesnici. Nakonec jsme ji našli v nedalekém cedrovém lesíku. Táhla za sebou velkou krabici. Když jsme se jí ustrašeně ptali, proč není s ostatními v kostele a co má v té krabici, bezelstně odpověděla: „Šla jsem s Jezulátkem na procházku. Vždyť přece potřeboval také trochu čerstvého vzduchu a společnost i jistotu, že v Kifungilo ho mají rádi!“

Sr. Josefi Patreiderová
Z časopisu DUHA č.9 12/96

SVĚTLO V TEMNOTÁCH

Tento příběh začal o vánocích v roce 1945 na jednom venkovském statku v odlehlém tyrolském údolí. Tenkrát byla velká nouze, nedávali se žádné velkolepé dárky. Smět být doma, mít něco k jídlu a sedět v teplé světnici – už to bylo pro lidi velké štěstí.

Pro malého tyrolského venkovského chlapce Romeda byly vánoce 1945 obzvlášť smutné, protože ležel v posteli s vysokou horečkou a cítil se moc špatně. Vozil s koněm seno a přitom se nechladil. Romed se musel doma hodně snažit, protože jeho otec se ještě nevrátil z války domů.

Dnes přišel lékař. „Ten chlapec musí bezpodmínečně do nemocnice!“ řekl se starostlivým výrazem ve tváři. Ale jak? Převoz na žebříňáku nepřipadal

v úvahu. Sanitka se tenkrát nedala objednat. Soukromá auta nebyla tehdy téměř žádná. Maminka byla zoufalá. Lékař pomalu odcházel směrem k vesnici, byla už tma. Najednou proti němu přijíždělo auto. Když se octl v záři reflektorů, auto zastavilo. Kontrola! Voják francouzské armády si prohlížel nedůvěřivě pozdního pocestného. Po několikáté si pročetl předložený průkaz. A tu dostal lékař nápad. Protože znal dobře francouzsky, začal vojákovi vyprávět o těžce nemocném venkovském chlapci a o tom, jak nutně by potřeboval odvézt do nemocnice. Naléhavě jej prosil, aby chlapce převezl do nemocnice a tím mu zachránil život. Mladý Francouz trpělivě poslouchal a starostlivě potřásal hlavou. Tehdy byla mezi lidmi navzájem velká nedůvěra. Vždyť za strašná válka skončila před několika měsíci. Volání o pomoc mohlo být pro vojáka obsazovací armády léčkou. Čím naléhavěji líčil lékař nouzi na statku na samotě, tím byl francouzský voják přátelštější. Nakonec řekl: „Je vais en voiture!“ (Pojede autem!) Brzy zastavilo vojenské auto s lékařem před statkem. Lékař s vojákem vstoupil do světnice. „Romed, všechno dobře dopadne! V nemocnici dostaneš léky, které potřebuješ!“ Utěšoval lékař nemocného chlapce a pomáhal jej zabalit do dek a šátků. Mezitím voják užasle pozoroval velký Betlém. Něco takového ještě v životě neviděl! Kolem betlémské stáje zaujali už svá místa andělé a rolníci, pastýři a ovce. Na lavice u pece stála bedýnka. V té čekali svatí Tři králové se svým průvodem na den, kdy bude celý Betlém postaven. Matka zářila štěstím. Teď bude její dítě zachráněno! Plná vděčnosti chtěla tomu mladému vojákovi také udělat nějakou radost. Ale jak? Neměla žádné šperky a peníze tehdy měly malou cenu. Čím by se mu jen odvděčila? Když viděla, jak voják obdivuje každou figurku z Betlému, sáhla rychle do bedýnky s králi a vytáhla z ní koně. Kůň však nebyl sám – na šňůrce se kýval jezdec. „Vezměte si jej!“ Žena podávala cizinci obě figurky. S mnoha slovy díky si vzal voják dárek a strčil jej do jedné z velkých kapes své uniformy. Romed už byl připraven na cestu do nemocnice. Tehdy všechno dobře dopadlo. Romed se uzdravil, i jeho otec se vrátil ze zajetí.

Od té doby uplynulo téměř padesát let. Romed již dávno hospodaří na statku po rodičích, kteří spokojeně žijí na výměnku. Mnohé se změnilo. Něco ale však zůstává stále stejné: Každý rok na vánoce se ve světnici staví Betlém, nyní se o to starají Romedovy děti. Na koně a jeho jezdce se nezapomnělo. Každý rok si vypravují příběh, jak v temnotách války přinesl jeden voják do statku na samotě světlo.

Jednou se stalo něco zvláštního: Několik dní před Štědrým dnem přinesl listonoš balíček, na kterém byly nalepeny velké cizí známky. Marie, nejmladší ze čtyř dětí, balíček otevřela. Opatrně rozvázala šňůrku, rozbalila vánoční papír a všichni užasli: V balíčku byl kůň s jezdcem a dopis tohoto znění: Milí přátelé! Často vzpomínám na vánoce v Tyrolích v roce 1945. Jak se vám vede? Kůň chce domů. Veselé vánoce! Pierre. Od té doby je Betlém zase úplný.

Z časopisu DUHA 12/ 93

.....Skutečná víra je cosi nepoměrně hlubšího a tajemnějšího než nějaké optimistické nebo pesimistické emoce a rozhodně není závislá na tom, jak se skutečnost člověku zrovna jeví. Proto také jedině člověk s vírou v tom hlubším slova smyslu je schopen vidět věci tak, jak opravdu jsou. Člověk bez víry se prostě stará o své, pokud možno bezbolestné a pohodlné přežití a jinak je mu všechno jedno.

Co to však ta skutečná víra, o níž tu hovořím, vlastně je? Kde se v člověku bere, v čem spočívá, a k čemu je zaměřena? Vyčerpávající odpověď na tuto otázku samozřejmě nemám, pokusím se tedy vyjmenovat jen pár víceméně zřejmých věcí: víra v tomto smyslu může sice přijímat a obvykle také přijímá různé konkrétní podoby, bývá tedy obvykle „vírou v něco“.

Nejde tu o žádné okouzlení, ale o bystrý „stav ducha“, o zacílení, které člověk prostě má nebo nikoliv a které pozvedá celou jeho existenci do jakési vyšší roviny bytí. Není přitom vůbec důležité, jak hluboko je v útrokách jeho vztahu ke světu a všeho jeho počínání zaklet předpoklad smyslu či touhu po něm. Neboť jedině ohledem na věčnou – absolutní – „paměť bytí“ lze vysvětlit většinu dobrých věcí, jež člověk dělá.

Víra s jejím hlubinným předpokladem smyslu má ostatně celý svůj přirozený protipól v zážitku nicoty. Jsou to spojené nádoby a lidský život je vlastně neustálý zápas, který o naši duši tyto dvě mocnosti vedou.

Václav Havel: Dopisy Olze

KOMENTÁŘ KE MŠI SVATÉ

(četba na pokračování)

VSTUP

Sešli jsme se ke slavení velikého tajemství naší víry, ke slavení eucharistie.

Tuto slavnost lidově nazýváme mše svatá. Podle učení II. Vatikánského koncilu je to vrchol a zdroj života církve.

Eucharistie je památka Ježíšovy smrti a vzkříšení, tajemným způsobem zpřítomňujeme na oltáři jeho kalvářskou oběť. Ježíš přichází živý mezi nás.

Mše svatá má dvě základní části: bohoslužbu slova a bohoslužbu oběti. Před nimi předcházejí vstupní obřady a na konci jsou závěrečné obřady.

Účelem vstupních obřadu je, abychom mezi sebou vytvořili společenství.

Zmrtvýchvstalý Kristus chce přijít mezi své učedníky shromážděné v bratrské jednotě a lásce. Dalším účelem je připravit se na setkání s Kristem v jeho slově a ve slavení jeho oběti.

Není to úkol jednoduchý. Na bohoslužbu přicházíme ze světa venku, často rozptýlení a plní rozličných starostí. Je nebezpečí, že nebudeme dost vnímaví a pozorní k posvátným skutečnostem. Proto je třeba přijít včas, zklidnit se a soustředit se. Přicházíme-li pozdě, rušíme i ostatní. Pokud se nám to někdy stane, zůstaneme raději vzadu a místo k sezení si hledáme až ve chvíli, kdy se zpívá, nikoli při modlitbě nebo čtení.

Mše svatá začíná průvodem kněze a ministrantu k oltáři. Tento průvod je doprovázen zpěvem. Vstupní zpěv nám pomáhá k tomu, abychom se sjednotili, nechali se vtáhnout do posvátného dění a nebyli jen nezúčastněnými diváky. Proto je důležité, aby se do zpěvu zapojili všichni. Vstupní zpěv nás rovněž uvádí do tajemství liturgické doby nebo svátku.

Po příchodu k oltáři jej kněží a jáhni uctí políbením. Oltář symbolizuje Krista. Je to místo, kde se zpřítomňuje Kristova oběť a stůl hostiny, kterou pro nás Pán chystá.

Při větších svátcích může kněz oltář také okouřit. Kadidlo používali lidé už odedávna. Kouř stoupající vzhůru je obrazem našich modliteb.

Libá vůně nám připomíná, že naše modlitby i náš život se mají stát obětí, která se Bohu zalíbí.

Znamení kříže, pozdrav

Po vstupním zpěvu spolu s knězem děláme znamení kříže. Křížem nás Kristus vykoupil a tímto znamením jsme byli při křtu označeni jako jeho učedníci. Proto všechno, co chceme konat ve jménu Kristově (ať už je to bohoslužba, modlitba nebo i obyčejná práce), začínáme znamením kříže.

Když se lidé sejdou, nejprve se pozdraví. Naše shromáždění má náboženský charakter, a proto kněz, který shromáždění předsedá, nás pozdraví biblickým pozdravem. Pozdravy jsou vzaty převážně z listu sv. Pavla. Kněz může vybrat jeden z několika možných.

Tento pozdrav vyjadřuje nejen přání, ale i ujištění o tom, že Pán je skutečně přítomen mezi námi, protože jsme se shromáždili v jeho jménu.

Křtus je přítomen zvláštním způsobem v osobě předsedajícího, proto naše odpověď: "I s tebou".

Úkon kajícínosti

Kněz může věřící několika slovy uvést do mešní liturgie. Potom vyzve k úkonu kajícínosti. Ten se objevuje na začátku mše v celých dějinách církve.

Jde o to, abychom uznali, že jsme hříšníci, neboť hřích je překážkou mezi námi a Bohem. Jedině tehdy, odřekneme-li se hříchu, můžeme s užitekem slavit svatá tajemství.

Úkon kajícínosti je možné provádět trojím způsobem. Ve mši, při které se na začátku konají jiné obřady (např. svěcení vody, průvody apod.), úkon kajícínosti odpadá.

Kyrie, eleison, Gloria

Pokud už nebylo obsaženo v úkonu kajícínosti, následuje volání Pane, smiluj se, řecky Kyrie, eleison. (Vyslovuje se: e-le-i-son). Je to vzdání holdu, chvály a zároveň prosba. Římané takto vzdávali hold císaři. Sv. Pavel ve svých listech používá pojem Pán - Kyrios o Ježíši Kristu. Volání "Pane, smiluj se" nacházíme také v evangeliích.

Zpěvem Kyrie, eleison vzdáváme Kristu cest, jaká mu náleží, oslavujeme ho jako svého Pána a prosíme o smilování.

O nedělích mimo dobu adventní, postní a o slavnostech a svátcích zpíváme po Kyrie chvalozpěv Gloria - Sláva na výsostech Bohu. Je to starý a úctyhodný hymnus, používaný už od 4. století.

Skládá se ze tří částí: Na začátku je verš z Písma - známý chvalozpěv andělů nad Betlémem. Pak následuje chvála Otce a volání ke Kristu. Krátkými zvoláními vyjadřujeme velebení Boha Otce i jeho Syna Ježíše Krista.

Vstupní modlitba

Celou úvodní část mše uzavírá kněz modlitbou. Tato vstupní modlitba se nazývá kolekta - sbírka, shrnutí. Je to proto, že v ní kněz shrnuje do jedné modlitby to, co každý z nás osobně předkládá Bohu. Po úvodní výzvě "Modleme se" by měla následovat krátká chvíle ticha. To proto, abychom Bohu v duchu přednesli své prosby. Kněz tyto prosby všech shrnuje v hlasité modlitbě a předkládá je Bohu Otci skrze Ježíše Krista v Duchu svatém. Při tom stojí s rozepjatýma rukama - je to modlitební gesto známé již z kreseb v katakombách.

Modlitbu kněze stvrzujeme zvoláním "Amen", což znamená "Ano, tak jest".

Pokud pozorně sledujeme myšlenky vstupní modlitby, pak naše AMEN zazní naprosto samozřejmě zřetelně a rozhodně.

Pokračování příště.

Z knihy Komentář ke mši svaté
P. Jan Nekuda
P. Pavel Hověz

O NADĚJI

Náš Bůh je Bohem nových začátků.
A proto nezáleží na tom, kolikrát jsi byl zklamán,
co jsi zažil v minulosti, kolikrát jsi selhal,
kolikrát jsi se zklamal, rozčaroval.
Nevěř, že to už jiné nebude.
Když Ježíš přijde na scénu, všechno se mění.
Všechno může být jiné.

D. Dud

Přehled bohoslužeb v době vánoční:

FRYŠAVA

od 21.12.2011 do 11.1.2012

Středa	21.12.11	-	-
Čtvrtek	22.12.11	-	-
Pátek	23.12.11	mše sv.	18:00 hod
Sobota	24.12.11	roráty	6:30 hod
		Štědrý den	16:00 hod
Neděle	25.12.11	Slavnost Narození Páně	8:45 hod
Pondělí	26.12.11	Slavnost sv. Štěpána	8:45 hod
Středa	28.12.11	mše sv.	18:00 hod
Pátek	30.12.11	mše sv.	18:00 hod
Sobota	31.12.11	Silvestr	16:00 hod
Neděle	1.1.12	Slavnost Matky Boží, Panny Marie	8:45 hod
Středa	4.1.12	„dětská“ mše sv.	18:00 hod
Pátek	6.1.12	Slavnost Zjevení Páně	17:00 hod
Neděle	8.1.12	Svátek Křtu Páně	8:45 hod
Středa	11.1.12	„dětská“ mše sv.	18:00 hod

SNĚŽNÉ

od 22.12.2011 do 8.1.2012

Čtvrtek	22.12.11	-	-
Sobota	24.12.11	Štědrý den	20:30 hod
Neděle	25.12.11	Slavnost Narození Páně	10:30 hod
Pondělí	26.12.11	Slavnost sv. Štěpána	10:30 hod - Krásné
Čtvrtek	29.12.11	mše sv.	18:00 hod
Neděle	1.1.12	Slavnost Matky Boží, Panny Marie	10:30 hod
Čtvrtek	5.1.12	„dětská“ mše sv.	18:00 hod
Pátek	6.1.12	Slavnost Zjevení Páně	18:30 hod
Neděle	8.1.12	Svátek Křtu Páně	10:30 hod

.....
Matouš: farní občasník, pro vnitřní potřebu vydává farnost Fryšava
kontakt@farnostfryšava.cz

www.farnostfrysava.cz
www.farnostsnezne.cz